Kódszám:

Državni izpitni center

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

M 0 9 2 1 3 1 1 1

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai esszé (700–1000 szó)

2009. augusztus 24., hétfő / 150 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme 700–1000 szó. Összesen 50 pont érhető el.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írjon olvashatóan, ám ne csak nyomtatott nagybetűkkel! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét nulla (0) ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, ám azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

értekező esszé	elemző-értékelő esszé

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2009

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

MELLÉKLET A B) CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

(...) Csak lépegettünk a szűrt homályban, Viola meg én, a kapu zárva volt, megnyomtam Emerenc csengőjét, várnom kellett, míg megjelenik, éjfél régen elmúlt, de láttam, az előtér lámpája ég még, s Emerenc nem vonul vissza, míg azt el nem oltja. Valóban hamar megjelent, álltunk a rács két oldalán, Viola szuszogott, feltette lábát a kőre.

─ Beteg a gazda? ─ kérdezte Emerenc. Tárgyilagos, száraz volt a hangja, illedelmesen halk. Aludt a ház.

─ Nem beteg. Be szeretnék menni.

Beengedett, a kaput bezárta utánunk, a lakásból jött, de persze most is gondosan be volt csukva az ajtaja. Viola lehasalt a küszöbön, belehelt az ajtórésen át a macskának. Szerettem volna valami szépet, békítőt mondani, olyasmit, hogy nem értem, mi történt, vagy történik itt ma, de sajnálom, hogy délután, mikor ő magánkívül volt valamitől, nem voltam okosabb, és bár nem tudom, mi dúlta fel voltaképpen, együtt érzek vele. Nem jutott eszembe semmi, én csak papíron tudom, mit kell csinálnom, az életben nehezen találom meg a szavakat.

─ Éhes vagyok ─ mondtam végül. ─ Maradt itthon valami étele?

Nap nem süt ki olyan váratlanul, olyan minden logika ellenére a vasszürke fellegek közül, mikor hirtelen megváltozik az idő. Elmosolyodott, akkor jöttem rá, milyen ritkán mosolyog. Először eltűnt a mosdójában, csobogott a víz, hallottam, tisztálkodik, Emerenc sose érintett meg ételt kézmosás nélkül, aztán kivágta a kamraajtót. Mint kiderült, nemcsak az ennivalót, az asztalneműt is ott tartotta a polcokon. Viola ment volna utána, elkaptam a pórázát, az öregasszony ráparancsolt, maradjon, akkor lefeküdt, Emerenc sárga damasztabrosszal jött vissza, tányért, kést hozott, s nem annak a húsnak valami itt hagyott részét, amiből a vendégnek a tálra rakott, hanem erős fűszerekkel pácolt ismeretlen sültet. Elképzelhetetlenül ízes volt, ettem jó étvággyal, Viola megkapta a csontot. Bort is kínált, nem palackosat, öntötte demizsonból, megittam azt is, pedig nem szerettem az alkoholt, de ezen az éjszakán vagy mindent vállalnom kellett, vagy hiába jöttem. Én nem tudtam, kit alakítok az asztalnál, de azt igen, hogy most eljátszom valakinek a szerepét, azét, akit hiába várt, akiért minden fáradságot vállalt, iparkodtam jól megszemélyesíteni egy ismeretlent, akiről fogalmam se volt még akkor, kicsoda. Ketten gyúrtuk Viola fülét, játszottunk a tappancsaival, aztán mikor indulni akartam, Emerenc hazakísért, mintha kőbányára indulnék gyalog, papucsban, pongyolában. Csak a kutyáról beszéltünk, mintha ez volna a legfontosabb akkor éjjel, Viola magatartása, értelmi képessége, csinos teste volt a téma, az elmaradt vendéget nem hozta szóba senki. Mikor elértünk a házunkig, Emerenc kezembe adta a pórázt, megvárta, míg belépek a kertbe, aztán lassan, tagoltan, mintha esküt tenne, utánam súgta ebben az irreális és reális elemekkel keveredő vergiliusi éjszakában, hogy ezt sose felejti el nekem. A férjem fel sem ébredt, mikor visszafeküdtem mellé, Violát azonban, akit ez a nap szokatlanul felizgatott, alig bírtam visszaparancsolni a helyére. Aztán elaludt ő is, nem is anyámnál, a fürdőszoba küszöbén, hallottam, mikor végre elbékélt, mert úgy horkolt, mint egy férfi.

Szabó Magda: Az ajtó (részlet)
Európa Könyvkiadó, 2004. 72–74.

Üres oldal

Az alábbi két esszé közül válasszon egyet, majd választását jelölje x-szel a táblázatban!

A) „**Hány szép reménység megszakad, / egér meg ember hasztalan tervezgeti; / öröm helyett csak gyász marad, / csak kín neki.”** (Robert Burns)

(Értekező iskolai irodalmi esszé John Steinbeck Egerek és emberek című kisregénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a kisregény témáját és cselekményének társadalmi hátterét!
- Mutassa be a főszereplők egymáshoz való viszonyát, vizsgálja meg életformájukat/ életmódjukat, valamint életcéljukat!
- Vizsgálja meg a kisregény keretét adó természeti kép jelképiségét, valamint Lennie és az öreg kutya sorsának közös és eltérő jellemzőit! Foglaljon állást ember és állat sorsának végkifejletéről!
- Értelmezze a dolgozatcímet a főszereplők végzetének tükrében! Fejtse ki, Ön szerint aktuálisnak tekinthető-e a regény írói üzenete!

B) **„Ha vét ellenem embertársam, hányszor kell neki megbocsátanom?” (Mt 18,21–22)**

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Szabó Magda Az ajtó című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a szövegrészlet közvetlen előzményeit! Mutassa be a szereplőket a regény ismeretében!
- Vizsgálja meg a szövegrészletben a szereplők együttlétének fontosabb mozzanatait!
- Elemezze az ösztönös és a tudatos reagálások folyamatát, valamint az érzelmi azonosulás megszületését! Értelmezze a záróképben a kutya megjelenítésének szimbolikus jelentéstartalmát!
- Foglaljon állást a dolgozatcím kérdésében, értéklelje az írónő éjszakai látogatását!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!